

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Tiskovništvo: Knafljeva ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan središnji tiskovniški in praviški.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo nrečnice, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posredna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnice se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 83.

Važna zmaga.

V zadevi nemškega učnega jezika na slovenskih ljudskih šolah je pravno sodišče izdalo velevažno razsodbo, ki jo prijavljamo v polnem obsegu, ker daje Slovincem na Koroškem in Štajerskem znamenito orožje zoper ponemčevanje. Razsodba se glasi:

C. kr. upravno sodišče je vsled pritožbe občine Jarenine proti odločbi c. kr. naučnega ministrstva od 12. septembra 1903, št. 16515 glede nemškega podučnega jezika na ljudski šoli v Jarenini po dne 21. junija 1907 dokončani ustni razpravi razsodilo. Izpodbijana odločba se kot v zakonu neutemeljena razveljavi.

Razlogi:

Štajerski deželni šolski svet vsled svoje odločbe od 30. jan. 1903, št. 12739 ni ugodil pritožbi občinskega zastopa v Jarenini proti uvedbi nemščine kot podučnega jezika v 5. razredu na slovenski ljudski šoli v Jarenini, ki jo je bil sklenil okrajni šolski svet za okolico Maribor v svoji seji od 28. januarja 1901.

Oredbo deželnega šolskega sveta je c. kr. naučno ministrstvo potrilo s svojo odločbo od 12. septembra 1903, št. 16515.

V kolikor proti tej odločbi tužno vložena pritožba trdi, da so šolske oblasti kršile določbo člena 19 državnega zakonika od 21. decembra 1867, št. 142 d. z., ker dotični odredbi niso silile k učenju drugega deželnega jezika, je upravno sodišče taisto v tem obziru zavrnilo s sklepom od 2. aprila 1907, št. 11139, ker tozadevna pritožba spada pred c. kr. državno sodišče v smislu § 3 lit b zakona od 22. oktobra 1875 d. z. št. 36 iz 1876.

Ugovor, da po § 6 državnoljudskošolskega zakona od 14. maja 1896 okrajni šolski svet ni upravičen soditi o podučnem jeziku, spoznalo je upravno sodišče kot neutemeljen, ker po § 27 točka 6 štajerskega deželnega šolskega zakona od 8. februarja 1869 okrajni šolski svet v prvi instanci upravičen razsojevati o podučnem jeziku in ker tedaj po § 74 državnoljudskošolskega zakona od 14. maja 1869 v onem zakonu izrečene kompetenčne določbe ne pridejo v poštev.

Nasprotno pa je upravno sodišče v sicer soglasno z onim sklepom, ki ga je storil v tej zadevi po § 8 poslovnega reda (naredba skupnega

ministrstva od 22. avgusta 1907 d. z. št. 209) v to svrhu sklicani strokovni plenem, kot upravičen spoznalo daljni ugovor, da more na splošno ljudski šoli biti samo eden podučni jezik in da drug jezik nikakor ne more biti določen kot podučni jezik, marveč ako je to drugi deželni jezik le kot učni predmet.

Pri tem je upravno sodišče upoštevalo to-le:

Državno-ljudskošolski zakon od 14. maja 1869, št. 62 d. z. določuje v svoji prvotni obliki v § 3: »Na vsaki ljudski šoli naj se razteza poduk na sledeče predmete: veronauk, jezik, računanje itd. Obseg posameznih učnih predmetov se naj ravna po stopinji, na kateri stoji dotična ljudska šola z ozirom na število razpoložljivih učnih moči. Te okoliščine naj odločujejo tudi se li razteza poduk še na druge, tam ne imenovane učne predmete.« Uvod te zakonite določbe in vsa zveza, po kateri se je uvrstil »jezik« med predpisane učne predmete in se o njem govori samo v tej zvezi, kažejo jasno, da je treba tu misliti na jezik le kakor učni predmet poleg drugih na ljudski šoli predpisanih učnih predmetov, da ne pomeni tedaj beseda »jezik« nič drugega, kakor jezikovni poduk. Še le v svoji prvotni obliki se vedno veljavni § 8 drž. šol. zakona omenja izrečno »podučni jezik«, ker določuje »o podučnem jeziku ter o poduku v drugem deželnem jeziku razsoja v zakonitih mejah po zaslišanju onih, ki šolo vzdržujejo, deželna šolska oblast.«

Da se ne nahaja v tej zakoniti določbi samo kompetenčna določba, marveč, da obsega ta paragraf tudi dispozicijo materijelnopravne vsebine, je očitno. Iz prva že glede pomnožitve v § 3 istega zakona določenih učnih predmetov, ker število učnih predmetov se pomnoži še za novi predmet, namreč za drugi deželni jezik.

A tudi izraz: »podučni jezik« se rabi tukaj v smislu materijelnega prava; na to kaže zveza (zakon rabi veznik »in« med besedami »podučni jezik« in »poduk v drugem deželnem jeziku«; oba izraza se rabita tedaj v enakovrstnem pomenu in drugje se nikjer ne nahaja v zakonu dispozicija o podučnem jeziku.

Materijelna vsebina v § 6 navedenega zakona deželni šolski oblasti odkazuje kompetence je tedaj gotovo le ta, da sme imenovana oblast razso-

jevati o podučnem jeziku in o poduku v drugem deželnem jeziku.

Ker stavlja zakon podučnemu jeziku nasproti poduk v drugem deželnem jeziku in ker obsega določba § 6, tedaj oni isti predmet, kakor § 3, tedaj ljudsko šolo kot enoto, ne morebiti posameznih razredov ljudske šole, se mora kot namen zakona gotovo smatrati to, da določuje deželna šolska oblast podučni jezik za vsako ljudsko šolo, tedaj eden in isti podučni jezik za eno in isto ljudsko šolo.

Oporekati se ne more, da pomeni izraz »podučni jezik« samo genus ali vrsto, tako da ne bi število na eni in isti ljudski šoli dopustnih podučnih jezikov nikakor ne bilo omejeno, ker to naziranje je ovrženo po ostali vsebini § 6.

V nasprotnem slučaju se ne bi smelo govoriti o poduku v drugem deželnem jeziku (in der anderen Landessprache), marveč o poduku v drugih deželnih jezikih (in anderen Landessprachen); o drugem deželnem jeziku se more slovniško in logično pravilno govoriti le, ako se je poprej že omenil eden deželni jezik (eine Landessprache) kot podučni jezik, le tedaj more slediti še dispozicija o drugem deželnem jeziku.

Iz pomena besed, ki se rabijo v večkrat imenovanem § 6 izhaja tedaj, da sme deželna šolska oblast odločevati o tem, kateri deželni jezik naj bo podučni jezik na gotovi ljudski šoli in o tem, kateri drugi deželni jezik se naj še podučuje kot učni predmet poleg onih v § 3 navedenih učnih predmetov.

Ako je po § 6 drugi deželni jezik dopuščan le kot učni predmet na eni in isti ljudski šoli, je gotovo tudi izključen drugi jezik v drugi lastnosti, tedaj posebno kot drugi »podučni jezik«. Po noveli od 2. maja 1883 d. z. 53 se glede materijelne vsebine prav nič ni spremenilo, posebno ne morda vsled spremembe besede »jezik« v besedo »podučni jezik« v § 3, kakor tudi ne zaradi tega, ker so na koncu tega paragrafa dostavljene besede: »posebno v drugem deželnem jeziku« (§ 6). Razmerje med § 3 in § 6 je ostalo ono isto, kakor poprej, ker § 3 tudi v svoji novi obliki edino določuje podučne predmete ter pomeniti besedi »podučni jezik« po tem §-u le učni predmet, ne pa morebiti posredovalnega sredstva pri poduku.

Poročilo šolskega odseka (priloga 703 stenografičnih zapisnikov dr-

žavne zbornice 9. zasedanje 1883) zadevajoče vladni načrt in poročilo gosposke zbornice o spremembi nekaterih določb zakona od 14. maja 1869 št. 62 d. z. pravi: »Beseda »jezik« se je tudi že dosedaj (§ 6) razumela le kot podučni jezik; vendar je pravilnejše, da se to izrečno pove, dalje »konečna vrsta zadnjega odstavka naj bi dala samo priliko za priučevanje drugega deželnega jezika.«

Da je dosedaj razložena interpretacija resnična, sledi tudi še iz sledeče okolnosti.

Po § 17 državnoljudskošolskega zakonika, ki po noveli ni bil spremljen se naj na meščanskih šolah, ki so samo ljudske šole višje stopinje (javna ljudska šola se deli v 1. javno ljudsko šolo, 2. meščansko šolo) pospešujejo nemški jezikovni poduk in sicer na nemških meščanskih šolah brez izjeme, tedaj tudi v deželah, v katerih je nemščina deželni jezik, ne na ta način, da se uvede kot drugi podučni jezik, bodisi v vseh, ali na višjih razredih, marveč tako, da se naj podučuje kot učni predmet in tudi takrat samo na ta način, da naj bo priložnost za priučevanje tega jezika.

Tembolj mora biti izključena uvedba vsakega drugega podučnega jezika na eni in isti ljudski šoli nižje vrste.

To premišljevanje se strinja z duhom ljudskošolskega državnega zakona.

Poleg pravno verske vzgoje otrok ima ljudska šola namen, da razvija njih duševne zmožnosti ter posreduje pridobitev znanja in spretnosti v oni najnižji meji, ki jo določuje § 3; po § 7 se ta naloga izvrši na ta način, da se učna tvarina ljudske šole razdeli po letih, v katerih otrok šolo obiskuje in sicer po možnosti tako, da odgovarja vsakemu šolskemu letu tudi po ena učna stopinja.

Ljudska šola ni tedaj samo množina razredov, marveč enota, katere svrha je, da posreduje predpisano učno tvarino med šolsko dobo tako, da je otrok takrat, ko je šolo dovršil, predelal vso tvarino v nepretrgani zvezi in učni namen dosegel.

Uvedba podučnega jezika za spodnje in drugega podučnega jezika za višje razrede na eni in isti ljudski šoli nasprotuje deloma enotnosti njenega ustroja, na drugi strani pa bi preprečila, da ne dosežejo otroci, katerih materinski jezik ni obenem tu-

di podučni jezik na višjih razredih, učnega namena, kar bi nasprotovalo svrhi ljudske šole.

Nasprotovala bi pa tudi člena 19 drž. z. od 21. grudnia 1867 d. z. št. 142, vsled katerega morajo biti učni zavodi tako urejeni, da lahko najde vsak narod potrebna sredstva za izobrazbo v svojem jeziku, ne da bi se silil priučiti se drugemu jeziku.

Da je le to materijelnopravna vsebina § 3 državnoljudskošolskega zakona, dokazuje že zgoraj navedeno poročilo šolskega odseka, ki pravi na strani 5 vrsta 5: »Konec zadnjega odstavka (§ 3 drž. šol. zak. v svoji obliki od 2. maja 1883 d. z. št. 53 v novi obliki) namerava le podati priliko za priučevanje drugega deželnega jezika (einer zweiten Landessprache). V odseku stavljeni predlog, v smislu katerega bi se naj že v postavi nemškemu jeziku priznala posebna važnost, ni bil z večino sprejet z ozirom na § 6 in dalje z ozirom na zakonito zajamčeno enakopravnost vseh jezikov.«

Vse to upoštevajoč je moralo upravno sodišče izpodbijano razsodbo v smislu § 7 zakona od 22. oktobra 1875 d. z. št. 36 iz leta 1876 kot nezakonito razveljaviti.

Razsodba od 16. maja 1908 št. 5993 iz leta 1907.

Ta razsodba je tako važna, da bi jo moral poznati vsak Slovenec, da bi morala biti znana vsaki občini in vsakemu krajnemu šolskemu svetu. Pri vsaki priliki, kadar bode hotela šolska oblast kjerkoli vrniti nemški podučni jezik v višjih razredih, kar se tako pogosto zgodi na Štajerskem in Koroškem, se bodemo sklicovali na to razsodbo. — Ako bočejo biti šolske oblasti pokorne tej razsodbi, se mora sploh nehati v naših deželah ponemčevanje.

Videli bomo, bodo-li šolske oblasti zanaprej se ravnale po tej razsodbi, ali jim veljajo razsodbe najvišjih sodišč le takrat kot navodilo, kadar se glasijo proti nam, ne tudi tedaj, kadar se glasijo na našo korist.

Nemška obstrukcija v češkem deželnem zboru.

Včerajšnja seja deželnega zbora je zopet minila brez vsakega rezultata. Cel čas so se čitale nemške inter-

LISTEK.

Don Alfonso.

Spisal Ivan Cankar.

Po večerji smo še malo posedeli in opravljali znanje, kakor je šega. Nekdo je pravil o mladeni profesorici Komarju, da je že pet let zaročen in da sta si z nevesto že popolnoma podobna, v obraz in po glasu, kakor brat in sestra; enako da hodita, enako da se smejeta, v vseh rečeh da imata enak okus.

»Sivolasa resnica!« je rekel poet Klander. »Zunanost človeka je od njegovega notranjega življenja, njegovega čustvovanja in mišljenja, njegovih skrbi, njegovih ljubezni in njegovih sovraštov. Slab modrijan, ki bi ne mogel na hip ugeniti: ta je uradnik in ta profesor, ta je zdravnik in ta umetnik; pa tudi: ta je samsenec in ta je oženjen, ta je zaljubljen in ta je že sit. Pokažite mi troje poročenih parov, ki jih nikoli nisem videl, pa jih razvrstim, kakor da sem jih poznal po licu in imenih; lahko še razsodim, kateri par da je srečen in kateri da se je naveličal. Zunanost človeka je kakor pametno zidana hiša: sama ti razodeva, čemu da je bila zgrajena in kdo da v nji stanuje.

Šel sem nekoč mimo kmečke bajte, čisto navadne, siromašne bajte, pogledal sem jo in sem občutil: tukaj domujejo srečni ljudje! V tistem trenutku začujem otroški smeh in sem bil vesel svoje potrjene modrosti.

Tako je govoril poet Klander. Jaz pa sem napol resnobo, napol v šali razlagal še dalje:

»Zunanost človeka pa je tudi kakor beseda: le bistra pamet razloči, kaj je laž in kaj je resnica. Neki pesnik se je nosil po stari modi: dolge, kuštrave lase, umetno zavozlano pentljo, zametast suknjič. On ni lagal, res je bil pesnik. Zdaj hodi po Ljubljani že lepo število dolgih las, umetelnih pentelj in zametastih suknjičev — vsi lažejo, kajti njih verzi niso zanič. Tam je gromovnik, saj ga poznate: beseda, glas, oko, brada, gesta, vse razodeva gorečega, le za narod skrbčega bojovníka. V resnici pa je čisto navadna ... kaj bi rekel ... čisto navadna žival. Nekateri ljudje imajo tako mogočno voljo, da jim krinka drži na licih kakor prismojena in da se odlučijo šele po smrti. Bil je človek, ki so ga vsi poznali in spoštovali za svetnika ter velikega zaščitnika vdov in sirot; ko je izdihnil, pa se je režal tako nemarno, da so celo njegovi rodni otroci pobegnili iz mrtvaške izbe. Mnogo jih je, ki se pretvorijo napol nezavedno in brez hinavščine. Neki slabič je sanjal o samem junastvu, zato ker je bil slabič; velikokrat je

stal pred ogledalom, suh, majhen in smešen, kakor je bil; levico je uprl v bok, desnico je vzdignil ukazovaje, namršil je obrvi ter s svojim tenkim glasom komandiral silne voje. In glejte, zadnjič sem videl njegovo sliko — ves napoleonski mu je obraz! Bahati in veličastni plakati naznajojo prašek zoper mrtve ... Mogoče je tudi, da bi si človek z vso voljo in vso mislijo ukazal: ta si in tak si — pa bi se zgodilo. Če bi, recimo, gospod Vavra — — —

Na divanu je slonel Martin Vavra. Poleg njega je sedela tista ženska, ki sem jo ljubil; roke je imela sklenjene v naročju, glavo sklonjeno, oči uprte name.

Vavra je bil dolg, bledikast fant, temnolas, malobeseden, vase hudo zavervan. Ne vem, če je bil duhovit; vsi so rekli, da je sila nadarjen, da je pesnik, podobar, učenjak in ne vem kaj še; nekaj Lionardo. Nisem ga maral, seveda ne. Zakaj tista ženska je bila kakor vsaka ženska: ljubila je Lionarda, posebno če so imeli zamišljene oči. Jaz sem bil njen ženin; ta vloga pa je sitna, saj veste vsi; človek občuti, da ni ne to, ne ono, da se mu ljudje natihej posmihajo — a kaj bi govoril!

Ugledal sem ga pred seboj, tega Lionarda, pa sem pomislil: »Kako bi bilo, aosed, da te ubijem!«

Bog vedi, čemu me je bila obsenčila taka misel. Med njima takrat ni bilo resnične ljubezni, v mojem ne resničnega sovraštva.

Slišal je morda moje misel, videl pač moj pogled; privzdignil je obrvi ter se osupel ozrl name.

»Če bi gospod Vavra«, sem rekel, »če bi trdno in dosledno mislil, da je kraljevič Alfonso, pa bi mu bil podoben kakor brat bratu in morda bi celo španjolsko znal ... «

Smejal so se vsi, on pa ni izpregovoril besede in se tudi nasmehnil ni. Zdelo se mi je, da me je pogledal sovražno in prezirljivo. Tako gledajo Lionardi, kadar jih je sram, da jih je kdo zalotil ob skriti misli.

Mnogo let ga nisem videl. Toliko vem, da mi je nevesto pobral in da se je klatil z njo po Dunaju. Tam sem jo spomlad srečal na cesti; hotel se je umekniti, jaz pa sem jo pozdravil.

»Kako je!« Zardela je ter me pogledala plaho, kakor da prosi: »Nikar!« Meni je bilo sitno pri sreči, pa sem lagal.

»Saj te nisem ustavil, da bi te izpovedaval! Kakor se je zgodilo, tako bodi v božjem imenu!« Se Bog sam, ki je mrtve obujal, bi preteklosti ne priklical ... Rad bi le vedel, kako je s teboj in kako je s njim ... blede si!

Šla sva na vrt. Kstanji so dišali, godci so godli, pijanci so pili. Sedla sva v senco, za skrito mizo.

Takrat šele sem jo pogledal z mirnimi očmi. Obledela je bila po stari modi; preširoke rokave je imela, skromen, preozek slamnik in zakrpne rokavice. Ustnice so bile tanjše, oči so ležale v globljih jamah in so bile trudne.

»Nima se godi, kakor je usojeno ... «

Vzdignila je čašo, pa jo je postavila na mizo.

»Čemu ne piješ?«

Pogledala me je z velikimi očmi. »Ali si prišel, da bi mi z nožem rezal v srce?« Že takrat, ko sem ti pisala tisto zadnje pismo, sem natanko vedela vse — do konca! Pa glej: vendarle nisem omahovala, vendarle sem šla!

Tudi jaz sem postavil kozarec na mizo. Ona je zardela in je govorila dalje.

»Zakaj si me pozdravil na cesti, ko sem se ti ognila? Ker si mislil, da sem nesrečnica in da morda celo, kakor pravijo stare pesmi, jokam za izgubljeno mladostjo in drugimi rečmi! Še nikoli nisem jokala zaradi tistega, kar je bilo, tudi ne zaradi tega, kar je. Bojim se edinele prihodnosti; ali ta je kakor napeta vrv: prerežem jo, kjer in kadar se mi zdi, pa mir!«

(Konec prihodnj.)

pelajo. Češki radikali so vložili predlog, naj se vsi akti glede aneksije Bosne in Hercegovine predložijo v smislu pragmatične sankcije delodajalstvu zboru češkega kraljevstva. — Splošno se miali, da bo dolžni zbor najpozneje v četrtek odločiti.

Nemci niti sami ne taje več, da nameravajo s svojo obstrukcijsko preprečitvijo rekonstrukcije kabineta v smislu čeških zahtev. — Mladoccheški poslanci so sklenili, da z osirom nutežavni finančni položaj dežele ne bodo sprejeli nobenih dijet.

Češke zahteve v parlamentu.

Čehi zahtevajo zase nekatere koncesije, da vstopijo v vladno večino posl. zbornice. Pred vsem zahtevajo, da se kabinet rekonstruira v smislu njih zahtev. Vendar si z rekonstrukcijo ne marajo vezati rok. Zase zahtevajo ministra - vojaka in delavskega ministra, ki je važnejši od poljedelskega. Nemci pa seve taki rekonstrukciji nasprotujejo.

Hrvaško.

Frankovci bodo imeli dne 17. t. m. v Zagrebu strankarski shod. Shod se bo pečal s stališčem stranke nasproti novi vladi in hrvaško - srbski koaliciiji. — Rauehov organ »Ustavnost« je prenehal izhajati; začne pa zopet po večletnem presledku izhajati organ Tomasičeve stranke »Dnevni list«.

Ogrsko.

»Pesti Hiriap« poroča, da je prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand stopil v neposredno zvezo s sedanjo vlado. Prestolonaslednik je obljubil, da pride večkrat v Budimpešto, da spozna ogrske razmere. List misli, naj bi vsaj toliko časa ostala ta vlada pri krmilu, da se te zveze med vlado in prestolonaslednikom do dobra utrdijo, in da jih sedanji kabinet lahko potem odda svojememu nasledniku. Sicer pa upa Khuen brez Košutove stranke in brez ustavne stranke na mnogo privržencev v novem parlamentu.

Kreta.

Vlasti pokroviteljice so naznanile Avstro - Ogrski, Nemčiji, Grški in Turčiji, da so poslale krečanskemu komisarju spomenico, v kateri ponudjajo, da bodo varovale vrhovno gospodstvo Turčije na Kreti in da pred vsem nasprotujejo temu, da bi slo krečansko odposlanstvo na grško narodno skupščino v Atene. Ko bi se to vendarle zgodilo, bodo vlasti - pokroviteljice takoj poslale svoje čete na Kreta.

Pismo iz Egipta.

Aleksandrija, 29. jan.

Brali smo dopis v št. 14. »Slovenskega Naroda« in moramo resnici na ljubo popraviti nekatere stvari.

Vaš dopisnik, dr. Murn, poroča o stvarih, o katerih mu ni pravil niti eden starejši Slovenec ali Hrvat. Mi smo nalašč vprašali vse ugledejše in izrazite osebe slovenske - hrvaške naselbine v Aleksandriji, če je kdo od njih dal kakke podatke dr. Murnu, ali vsi so soglasno izjavili, da niso niti najmanj sodelovali pri tem dopisu niti niso dali informacij kakemu Slovencu.

Kar se tiče društva »Slovenska palma ob Nilu«, ni res, da ni šlo več članov nego jih je bilo naslikanih v koledarju Mohorjeve družbe. Nam je dobro znano, da jih je bilo ravno 37; in društvo je obstajalo več let in je dosti dobrega storilo. Če je prenehalo, je temu vzrok smrt ali pa odhod najuglednejših in najdarežljivejših njegovih članov.

Taka usoda pa ni zadela društva »Naša sloga«, ker to društvo v resnici še obstoji pod imenom »Azil Franca Jožefa«. Lepo prosimo uredništvo »Slov. Naroda«, da izvoli prebrati vse številke »Nar. lista« iz Zadra, ki so izšli od začetka tega leta pa do danes; ta važni in stari hrvaški list prinaša v dolgih člankih pod naslovom: »Jedan slavenski zavod u pogibelji« obširno zgodovino, podprto z dokazi, o društvu »Naša sloga« in zgodovino »Azila Franca Jožefa«.

Kar se tiče redovniških učiteljic iz Maribora, ki so nameščene na tu kajknski avstro-ogrski šoli, je omeniti, da te učiteljice ne podučujejo samo v laškem jeziku in istotako ne katehet. Večina učencev v tej šoli ni slovenske narodnosti.

Ko so Slovenci in Hrvatje, na čelu jim gospoda Cibelić in Wolf, podpirani od gospoda Velkoverha, Ozretića, Lebana, patra Benigera in še od drugih, ustanovili ono šolo, niso nikakor mislili na to, da ustanove čisto slovensko učilišče; nekaj takega storiti bi bilo nespametno, ker se v Aleksandriji, velemestu s 400.000 prebivalci, ne da živeti s samim slovenskim jezikom.

Ustanovitelji so imeli samo ta namen, da se v tej šoli poučujejo tudi v slovenskem jeziku oni učenci, ki so slovenski in hrvaški narodnosti in da se tako reši mladi naraščaj. In tako se res dela, ker ostre iz Maribora vestno in rodoljubno vrše to svoje dolžnost.

Pooblaščen smo od gospodov inženirja A. Lebana, Stef. Ozretića, Jak. Velkoverha, Aleka Ozretića in Fr. Carlja, ki so v upravi avstro-ogrške šole, da najsvetaneje protestiramo proti inšinuacijam v dopisu g. dr. Murna.

Z ozirom na društvo »Jugoslavija« pa bi radi vedeli, ali se je vaš dopisnik dr. Murn razgovarjal vsaj z enim članom tega društva. Absolutno ne! »Jugoslavija« krasno napreduje in najboljše edinost vlada med člani in kmalu se bodo pokazali vidni znaki njenega živahnega življenja.

Če bi »Jugoslavija« za te 4 mesece svojega obstanka ne storila ničesar drugega nego samo uresničila ono lepo edinost med njenimi člani Slovenci, Srbo-hrvat in Bulgari, bi bilo dovolj, da jo vsak rodoljub pohvali in podpira. A. C. B.

Dnevne vesti.

+ Klerikalec zoper družbo sv. Cirila in Metoda. Naša šolska družba se ne vrti v politiko. Zbirališče je vseh pravih Slovencev, ne glede na politično in versko naziranje; posameznikov, zbirališče je vseh rodoljubov, ki jim je pri sreč slov. stvar in daji je ogromna večina njenih članov naprednega mišljenja, vzdržuje Ciril-Metodova družba zgol šole, kjer se mladina vzgaja versko in narodno. Nobena cerkvena šola bi ne mogla biti bolj verska, kakor so šole Ciril-Metodove družbe. A vendar jo klerikalec sovražijo in preganjajo iz samega strankarskega fanatizma in si nočni »Slovenec« ji napoveduje najbrezobzirnejši boj — boj do uničenja. A kakaj? Nič drugega ji ne more očitati, kakor da ni v službi klerikalne stranke. Na to se namreč reducirajo vsi »Slovenčev« napadi: da je družba liberalna, da dela za napredne, strankarske namene, da je družba protinarodna in strup za narodne ideje! To so dolžitve, ki jih more izreči samo blazen človek, kaj blazen, samo klerikalnega fanatizma stekel človek. Napredna stranka nima od družbe ničesar drugega, kakor brezmenja, ki jih pa nosi z redko požrtvovalnostjo, ker ji je pri sreč korist vsa slovenstva. Družba sv. Cirila in Metoda ni ničesar storila za napredno stranko in tudi ničesar ne more storiti, ker je njeno delo omejeno na zbiranje sredstev za slovensko šolstvo, ker tega delokroga ne preka-rači in ga ne more prekoračiti. To ve vsakdo, saj vendar vsakdo vidi, kako dela družba. A kaj to mar »Slovenec« in za njim stoječim ljudem! Tem je družba na potu, ker je njeno blagoslovljeno delovanje živa priča, da so naprednjaki nositelji slovenske narodne misli, da so naprednjaki tisti, ki delajo in žrtvujejo za narodno stvar. Klerikalec nimajo ničesar takega pokazati, klerikalec nič ne delajo za Slovenstvo in nič ne žrtvujejo in njih obrambni sklad je le sklad za klerikalno strankarsko agitacijo. Klerikalna vojna, ki jo napoveduje »Slovenec« družbi sv. Cirila in Metoda ima namen, otežkočiti ali onemogočiti naprednim Slovincem delo za slovensko korist. Naj raje vse pogine, kakor da bi naprednjaki imeli kako zaslug, tako govore klerikalec in upajo pri tem, da bodo napredni denar mogli loviti za svoje strankarske »obrambene« namene, če se jim posre-či ubiti družbo sv. Cirila in Metoda. Toda ta družba je zavednim, narodnomislečim Slovincem preveč pri sre-ču, da bi ji mogli klerikalec do živga. Če se hoče duhovščina osramotiti z novo gonjo zoper družbo, ki vzdržuje verske šole — svobodno ji, naprednjaki bodo ostali družbi zvesti, podpirali jo bodo s podvojeno verno na korist slovenske narodne stvari in v dokaz naprednega rodoljubja, napredne nesebičnosti in požrtvovalnosti.

+ Nujni predlog posl. Ivana Hribarja. Pisali smo že o monstroznih ustavi, ki jo vlada namerava podeliti apektiranim pokrajinama Bosni in Hercegovini. Po tem ustavnem načrtu bi naj poslanci v bosanskem deželnem zboru uživali imuniteto samo za svoje govore in glasovanja v tej korporaciji sami, dočim bi se naj imuniteta ne nanašala na govore, ki bi se reproducirali po tisku; ti govori bi naj bili podvrženi zaplembi, njihovo razširjenje pa v slučaju kaznjive vsebine kazenskemu preganjanju. Š to določbo bi seveda vsa ustava postala iluzorna. Kakor čujemo, namerava poslanec Ivan Hribar takoj v prvi seji poslanske zbornice staviti nujni predlog, v katerem bo zahteval, naj se imenovana reakcionarna

določba o poslanski imuniteti iz bosanske ustave izbriše.

+ Dr. Šusteršič o gledališču. Dr. Šusteršič je govoril pri proračunski debati v kranjskem deželnem zboru tudi o gledališču. Najprej je svergel sploh vse moderne gledališke dramatično literaturo ter ex cathedra obendil vse Talijane, brama, ki ne igrajo umotvorov a la »Lurika pastirice« in »Mijaj pod zemljo«. Dr. Šusteršič, čegar glasilo »Slovenec« piše, da je Maks Halbe brez literarnega ugleda in da je Halbejeva »Mladost« brez umetniških kvalit, seveda ne sme govoriti drugače. Pa tudi ne more, zakaj moderno slovetvo je dr. Šusteršič s deveterimi početji zapetena knjiga. Moč ima pač preveč dela, da bi sploh mogel baviti se vsaj površno z dramatskim slovetvom, zato ni čudno, da je na tem polju obžalovanja vreden nevedeč. Vendar tudi dr. Šusteršič ni mogel tajiti, da so je slovensko deželno gledališče v Ljubljani že povzpelo na snatno višino. Povedal pa ni, da je vsako najmanjše napredovanje gledališke umetnosti brez izdatnih subvencij sila težko. Kranjska dežela našemu gledališču že pet let ni dala niti vinarja podpore in slovenska opera, slovenska opereta in drama se vzdržujejo že dolgo dobo le s podporami mesta Ljubljane in požrtvovalnega narodno - naprednega občinstva. Ker odreka klerikalna stranka našemu gledališču vsako podporo, se sama odreka tudi vsakršni pravici, naše gledališče kritikovati ter mu izražati kakršnekoli žalitve. Naši klerikalni kmečki poslanci so v svoji za zgodovino slovenske kulture prevažni vlogi protestirali, da žrtvuje dežela velike zneske za garderobo. In nihče ni povedal tem nevednešem, da ni dežela še nikdar dala niti belica za gledališko garderobo in da ni dežela kupila niti blačnega gumba za gledališko obleko. Vso garderobo je nabavilo izključno le Dramatično društvo, oziroma v zadnjih dveh letih ravnateljstvo iz mestne subvencije in iz dnevnih dohodkov. Protest kmečkih poslancev proti stroškom dežele za gledališko garderobo je torej le velika blamaža. A dr. Šusteršič je govoril tudi o klasični literaturi ter je nekako obžaloval, da goji slovensko gledališče klasike premalo. Tudi s tem je dokazal dr. Šusteršič, da istine ne pozna ali pa da vedoma govori krivično. Dejstvo je, da goji naše gledališče klasike v toliki meri, kolikor jih more. Naše gledališče po krivdi deželnega odbora ne premore skoraj nikakih knjiž, predstavkov, prospektov in mobilij za klasične drame. Kakšna nečuvna beda vlada v tem ozirom pri našem deželnem gledališču, smo videli n. pr. lani pri prizoritvi Goethejevega »Fausta« in Schillerjevega »Tella« ali letos pri Schillerjevih »Razbojnikih« in »Kovastvu in ljubezni«. Da o kakšni vsaj približni podobnosti zgodovinskega miljeja in o kakšnem stilu niti izdaleka ni govora, ve vse naše gledališko občinstvo. Da, saj nima naše gledališče niti najskromnejših sredstev za najmo-dernejše igre. Manjka cerkve, manjka sob, manjka sotorov, pohištva in vsega, tako da se izpreminja vsa klasika v — komiko. Naj bi bil deželni odbor najprej preskrbel sredstva in vsaj najnujnejše pripomočke za klasični repertoar, potem šele bi mogli dr. Šusteršič zahtevati, da se tak repertoar goji v večjem obsegu. Klasični repertoar pa zahteva tudi zgodovinskih kostumov, sijajne opreme in velikega števila zrelih umetnikov in umetnic. Odkod naj vzame naše gledališče vse to brez velike subvencije dežele? Danes je personal skrčen do minima, tako da igrajo isti gledališki člani v operi, opereti in v drami. Vsakdo ima igrati v vseh strokah in osebo je s poslom več kakor preobloženo. Iz tega dejstva pa izvirajo vsi nedostatki, zakaj ad impossibile nemo tenetur. Dr. Šusteršič vse to ve, a govori nesmisli.

+ Malik, grozovitji nemški Malik je šel med denuncijante. Kaplan Pavlič v št. Lenartu v Slov. goricah je nekega tamkajšnjega Nemca razžalil s tem, da je njegovega otroka v šoli klical »Živko« in ne »Schifko«, kakor je baje edino pravilno nemško ime. Nemec »Schifko« je šel nad kaplana, katerega je prav po nemško ozmerjal. Vsed kaplanove tožbe je bil »Schifko« obsojen v denarno globo 50 K. Ta malenkostni dogodek je pograbil veliki vsenemški državni poslanec Malik kakor izstradan pes suho kost. V zadnji »Marburgerici« kliče zoper kaplana Pavliča e. kr. vlado, vse e. kr. urade in knezoziškijski ordinarijat. Ni vrag, da bi to ne zaleglo! — Ta Malikov klic pa nam kaže, kako vsestransko delujejo nemški poslanci. Za vsako malenkost pograbi-jo, dočim se slovenski poslanci za ta ke stvari niti ne zmenijo. Dokaz za to so sodna namečenja, ki so vendar mnogo večje važnosti, nego gorj opisani dogodek med kaplanom in »Nemcem« Schifkotom. Zato je pa tudi ona glasovita »najvplivnejša« sku-

pina v dunajskem parlamentu v narodnih zadevah popolnoma brez vpliva. Stvar je seveda popolnoma umiljiva. Stranka, ki se bori edino za to, da pride njen priateh iz koritu, iz katerega sobjeje ministri, taka stranka se pač ne bo bavila s narodnostnimi bagatelami. Kaj bi pa tudi rekli oni višji katoliški krogi, ki zahtevajo od svojih podložnih služah nihov elepe pokorščino, ako bi se zavzimali naši katoličani za stvari, ki jih je proglasil učeni škof Mahulič za — paganstvo!

+ Rudarski senat pri ljubljanskem deželnem sodišču. Justično ministertvo je imenovalo sporazumno z ministr. za javna dela prisednikom - lajikom pri rud. senatu dež. sodišča gosp. e. kr. rudniškega nadzornika in Iridji Frana Bouška o in rudniškega ravnatelja v. p. Ferdinanda Schüllerja v Ljubljani. Gospod nadkomisar Vinko Stgrar, predstojnik tukajšnjega rudarskega urada je že od preje prisednik tega senata.

+ Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: Danes, v torek popoldne ob 5. izven abonementa (za loke par) predpustna burka »Robert in Bertram«. — V četrtek zvečer »nepar-abonement« Fallova opereta »Ledeni čenec«. — Predstava v četrtek se vrši za nepar-abonente zato, ker so imeli to opereto šele enkrat, par-abonenti pa že dvakrat.

+ Z ozirom na nesramni napad v večeršnjem »Slovenec« na »Družbo sv. Cirila in Metoda« je daroval č. g. Ivan Vrhovnik, župnik v Trnovem, za družbo 10 kron. V župni-kovem nabiralniku je bilo 12 kron ki so se obenem izročile družbeni blagajni. Ta nabiralnik bo v kratkem dobil diploma.

+ Narodni kolki. Piše se nam: Povodom zaplembe dvojnih narodniholkov se mi zdi umestna opomba, da pač pri pismih in zalepkah ni treba ravno zunaj na zavitku kolke preleptiti. Zakaj se ne bi prilepil znotraj na pismo? Saj že ime »kolek« kaže na tako uporabo; sicer bi se moral imenovati »narodna pisemska znamka«. Glavni smoter, pridobitev prispevkov v narodne svrhe, bi se tako v enaki meri dosegel. Res ima na rodni kolek zraven tega še ta pomen, da namigne naslovljencu, naj tudi or ne pozabi pritiskniti na odgovor enak kolek; a tudi ta smoter bi se dosegel, ako bi bil kolek na pisemski polji mesto na zavitku. Če pa bi kdo polagal vrednost na učinek koleka na javnost, češ, naj demonstrativno kaže našeg ljudstva branbo proti nasprotnikom, ta naj pomisli, da pri rojakih tega ni treba, pri nasprotnikih pa nam škoduje, ker jih še bolj vspodbuja k uporabi kolekov Šudmarke in Schulvereina. Nepotrebno je torej, naše obrambne koleke izpostavljati sikanam nam nenaklonjenih oblasti. Pri-lepljajmo na dopisnice nezaplenjene koleke, pri pismih pa se izogibajmo sitnostim s tem, da pritiskamo koleke, kakoršne se nam ljubi, znotraj na pisemsko polo, kakor se to godi n. pr. pri pobotnicah i. dr.

+ Glavna skupščina »Matice Slov.« bo v ponedeljek, dne 21. marca 1910. Predloge, ki naj bi na tej skupščini prišli v razpravo, je p. § 9. društvenih pravil vsaj 14 dni pred glavno skupščino prijaviti odboru. — Dr. Hlešič, predsednik.

+ Vseslovenska časnikarska zveza je imela te dni svojo odborovo sejo v Pragi. Predsedoval je Josip Holecček; navzoči so bili odborniki: dr. Ostaszenski-Baranski za »Towarzystwo dziennikarzy polskich«, R. Cejnek, I. Hejret in I. Vejvara za »Spolek českých žurnalistů«, V. Červinka, A. Kunsta, I. Miškovský, poslanec K. St. Sokol in Schmidt-Beauchez za »Jedn. českých novinářů«, dočim se je zastopnik »Društva slovenskih časnikarjev« R. Pustoslavšek opravičil. Med drugim je bilo sklenjeno, da se imajo volitve v vseslovensko zvezo vršiti na slovenskem časnikarskem kongresu, ki se priredi istočasno z vseslovensko konferenco v Sofiji meseca junija. Slovenskega časnikarskega kongresa se smejo udeležiti samo delegati in člani društva, ki so združena v »Vseslovenski časnikarski zvezi; neorganizirani časnikarji se lahko udeležijo kongresa samo, ako jim to dovoli odbor in ako temu ne ugovarjajo časnikarska društva njih narodnosti.

+ »Sokolova« maskarada. Glede društvenega kroja na današnji večer je odbor odločil tako, da naj bodo v kroju le reditelji. Kdor torej pride v kroju, naj se zgasi pri blagajni kot reditelj, kjer dobi tudi rediteljski znak. Ponovno pripomnimo, da se bodo dobivale zvečer pri blagajni vstopnice brez vabila, le maskam se bo legitimirati, seveda pod strogo diskrekcijo. Garderobe se bodo nahajale za dame v suterenu desno, v stanovanju društvenega sluga, istotam na hodniku in kegljišču za gospode ter v društvenih prostorih »Merkurja« za dame in gospode.

+ III. redni občni zbor telovnega društva »Sokol I.« v Ljubljani vrši se v soboto dne 12. t. m. ob zvečer v gostilni gospe M. Rozma (Meščanska pivnica) na Sv. Peti cesti s običajnim sporedom

+ »Slavčeva maskarada« »Unlonu«. Res velike zasluge si stekel naš priljubljeni »Slavec« svoje nado vse krasno uspelo pri-ditvijo minulo nedeljo. Ze pri vstopu v lično dekorirano dvorano se je dosti zamejalo srce. Od stropa dol vse naokoli je bilo vse prepreženo papirnati girlandami. Dekoracija so izvršili društveni člani pod vodstvom predsednika g. Dražila. Tapetna dela je oskrbel član g. Dragotin Puc. In začelo je prihajati občinstvo, navadni Ljubljaničani kakotudi zastopniki različnih narodov. Dvorano so napolnile najrazličnejše maske, od katerih so bile nekatere res krasne. Kmalu je bila polna tugaletija radovednega in pričakovega občinstva. Med udeleženci je bilo opaziti mnogo častnikov tukajšnje posadke in mnogo drugih odličnikov. Krog devete ure se je pojavil »Ljubljanski korzni sprevod« z bal sem in svati ter bizoviško godbo. Vnapolnjen s pohištvom mlade neveste, je bil ves v narodnih zastavah na njem pa so vriskali veseli svatje in ob udarcih »Slov. Filharmonije« se je v veseljem plesu zasukala vsa pestra množica veselih ljudi. Tu so se sukale »Ljubljanske« figure tam klovnji in domine. Z elegantnimi meščankami sta se družila Poljak Španjolec, s Štajerko kranjski fant s Kranjci in Dalmatince. Mnogostevilni maskami smo se opazili 3 Japonke, francoskega častnika in našega luzarja, Slovakinjo in Ciganke, stare Kranjce in Kranjce v lepih narodnih nošah. Opazimo več harlekinov v prijaznem razgovoru s cesarjem Jožefom, nekaj punčk in zapeljivo bebe prav tik »vernega tečaja«; osem dekoriranih nin, Carmen, Vlahinjo in ... ja, kaj bi mogel vse naštet! Flora je bila za stopana po beli roži, res krasni vili, lici, maku in tulipi. Tudi »zimca« »smreka« sta vzbujali našo pozornost. Vseh mask je bilo gotovo na 200. Posebno pozornost je vzbujal sprevod mask o polnoči in pa »poltartanc« kmetijskih svatov z bizoviško godbo. Piese je vodil član g. Rajko Jelencnik, kar ob tako množestvilni udeležbi ni bila lahka stvar. Prvo »besedo« je plesalo 26 karejcev, drugo 18; drugo četvorko 170 parov, tretjo 132 in četrto 104 pari. — »Slov. Filharmonija« je dokazala, da lahko v polnem obsegu zadovolji občinstvo. Ko je ob 4. zjutraj prenehala, je bila dvorana še vedno polna občinstva. Kratko rečeno: »Slavec« je s svojo nrireditvijo dosegel popolno uspeh. Da takega uspeha ni pričakoval, pač pač najbolj to, da mu je zmanjkalo vstopnic, ter si je moral pomagati s stariimi vrtnimi vstopnicami. Predanih je bilo vseh vstopnic nekaj na 1300. Taka in tako dobro uspela preditev more le še bolj povzdigniti ugled ljubljanskega »Slavca«, zato mu kličemo: Na svidenje ob letu!

+ Naša mladina — naša bodočnost. Kdor je prišel sinoči v dvorano »Mestnega doma«, je moral priti s prepričanja, da je ogromna večina ljubljanskih vajencev v taboru Narodne delavske organizacije. Vabili na družinski večer s predstavo »Divji lovec« se je odzvalo, skoro bi lahko rekli, da poleg vseh ljubljanskih vajencev, tudi toliko drugega občinstva da sta bili dvorana in galerija nabiti do polni. Pri pogledu na to množico se je moralo vsakemu človeku, ki čuti slovensko in jugoslovansko, razigrati srce, kajti dobil je nehote vtis, da je brezuspešno vse butanje čarimske in rdece socialnodemokratske internacionale od slovenske narodne Ljubljane. Ljubljana ostane narodna, če si tudi črni in rdeči bratci razbijajo ob njenem zidovju svoje butice. — Najpej je nas presenetil tamburaški zbor vajejske skupine N. D. O. Nikoli ne bi verjeli, da je možno v takem kratkem času doseči v tamburaški takšno popolnost. Z »Lepo našo domovino« si je tamburaški zbor mah osvojil srca mnogobrojnega občinstva. Nato pozdravi tajnik Škerl branve udeležence, povdarjajoč, da namen Narodne delavske organizacije, obvarovati mladino pogubnih vplivov internacionalizma ter ohraniti to mladino slovenskemu narodu. Narodna delavska organizacija je socialistična na narodni podlagi, kajti stoji na stališču, da naj v naši slovenski domovini dela slovenski delavci ne pa tujeje. — Pozdravu je sledilo harno ploskanje in živjo-klici. — Igre »Divji lovec« je bila našadurana tako, da niti poleg odra sedeti udeleženci niso čuli iz ust šepetaleca niti ene besede. V tem osiru stavimo ljubljanske vajence za vzor marsikaterim gledališkim igralcem v naših mali mestih, na deželi pa tudi nekaterim igralcem po poklicu. Igralci so se popolnoma vtivoli v svoje vloge, za-

se je igralo zares s pravim čutom. Občudovali smo sigurni nastop vajencev, ki so se prvokrat pokanili na odru. Zlati je ugrajal vsaki revček Tonček (J. Plut), ki je že v komičnem nastopu kot občinski tepček Pepček pokazal, da res nekaj zna. Dobro je pogodil svojo vlogo Janez (V. Drenovec), kot divji lovec, le včasih je bil malo prenegel. To se pa da lahko popraviti, in Janez bo še najboljši igralec. Majda (ga. Juvanova) je igrala tako, da je privabila marsikomu solze v oči. S tem je povedano dovolj. Zavrtinik (J. Drenovec) je izborni pogodil starega, skopega kmeta, ki samo to razmišlja, kako bi spravil v svojo oblast čim več zemlje, čim več »gruntu«. Da tak človek žrtvuje svoji lakomnosti vse, celo lastno hčer, je pač umevno. Tudi oštr Gvozdek (V. Slanovec) je bil dober, vendar bi želeli, da bi se nekoliko bolj »zredil«, kadar bo zopet nastopil kot oštr, kajti znak premožnega kmečkega oštrja je vendar dobro rejen trebušček. Ugajala sta tudi Lisjakov Gašper (Škerjanc) in vaški fant Tine (Štrukelj). Sicer so pa vsi igralci popolnoma zadovoljili občinstvo, ki gotovo ni pričakovalo takšne obilne zabave. Režijo je vodil g. Nučič, za kar mu izreka vajenska skupina pristržno zahvalo. Med odmorji je nas kratkočasil tambur, zbor, tako da ni bilo časa za dolgočasje. Po igri se je razvila prav živahna domača zabava. — Naj bi naši fantje prišli večkrat kaj slišenega.

— Dvojna mera. Vajenska skupina N. D. O. je priredila snovi v Mestnem domu predstavo Finžgarjeve narodne igre »Divji lovec«. Za predstavo so rabili seveda kulise. Za nje so naprosili upravo deželne gledališča, ki jim jih je prvotno tudi drage volje prepustilo. Par dni kasneje pa je obvestil društveni odbor inspeksijski uradnik v deželnem gledališču, da je deželni glavar, oziroma deželni odbor prepovedal izposoditi kulise vajenski skupini. Da je ta »poved izvirala zgolj iz strankarstva, je jasno. Igra »Divji lovec«, ki jo je spisal župnik Finžgar, menda vendar ni bila za pobožni naš deželni odbor pohujšljiva! In če vzklikamo temu deželni odbor mladim igralcem ni privoščil kulise, izpričuje to samo, da je to storil samo iz strankarske strasti. Za razne prireditve v »Unionu« pa daje deželni odbor kulise iz gledališča, kar prav rad na razpolago, dasi je notorično znano, da te prireditve nikdar ne služijo kulturnim svrham, marveč so samo dobrodošlo »shajališče za ljudi, ki se hočejo, ne — zabavati na ta ali drug način. Tudi za današnjo pustno veselico v »Unionu« so prepustili kulise iz gledališča. I seveda, šantanske prireditve v »Unionu« so manj pohujšljive kakor igra »Divji lovec«, ki jo je spisal duhovnik ljubljanske škofije, sorški župnik Anton Finžgar!

— Na zadnji prireditvi »Ljubljane« so baje sodelovale tudi igralke tukajšnjega nemškega gledališča. Naglasimo, da tej vesti ne moremo verjeti in pričakujemo, da stvar postane jasna.

— Na »Slavčevem maskaradi« v »Unionu« je bila zamenjena krasna damska jopica. Znana zamenjalica se prosi, da jo odda pri gospe Tratner, Komenskega ulica 36, II. nadstropje, kjer dobi nazaj svojo. — Dalje se je našlo na maskaradi nekaj predmetov. Lastniki jih dobe pri »Slovčevem« odboru v Narodnem domu.

— Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov ljubljanska podružnica se ustanovi v nedeljo 13. t. m. ob pol 5. popoldne. Ustanovni zbor bode v restavraciji hotela »Ilirija« Kolodvorska ulica št. 22. Kakor se nam poroča, pridejo na ustanovni zbor v Ljubljano — kot odposlanci — tudi češki tovariši iz Prage in z Dunaja. Slovensko železniško uradništvo — državne in južne železnice — se že sedaj opozarja na to važno ustanovno zborovanje; naj ne bode v nedeljo odsoten noben tovariš, ako ne bo službeno zadržan, zlasti progla naj bode častno zastopana. Po ustanovnem zborovanju bode v restavraciji v ljubljanskem Narodnem domu za baven družinski večer, na katerega se tem potom občinstvo in prijatelji slov. železniškega uradništva kar najvljudneje vabijo!

— Karikaturist H. Smrekar je v izložbenem oknu »Narodna knjižarnica« v Prešernovi ulici razstavil tri izvrstno pogovorne karikature, ki so naprodaj. Kakor slišimo so te karikature izredno poceni, in zato bodo pač prav kmalu našle kakega kupca, kar bi bilo zelo želeli, ker so slovenski umetniki, če se natanko premisli, tudi ljudje in ne morejo živeti izključno le od dobrih svetov in ljubega božjega zraka.

— Restavracija »Bayrischer Hof«, poleg kazine edino nemško trdnjavo v Ljubljani, je prevzel narodnjak g. Stefan Bergant. Jutri v sredo ob 2. popoldne bodo sneli s hiše nemški napis »Bayrischer Hof«. Pri-

poročamo odalej slovensko gostilno »Bavarski dvor«.

Švarilo pred izseljevanjem. Pile se nam: »V Ameriko, v Ameriko! Tam si pridobim bogastvo.« Tako se čuje po naši slovenski deželi. Mlado in staro, vse, vse gre poskušat svojo srečo v tujino. Ni čuda, da pomanjkuje delavcev, da so kmetije zapuščene in zanemarjene in da raste po poljih mesto zlatega klasja le stelja in trnje; kajti starčki ne morejo delati, ker imajo komaj toli moči v sebi, da se morejo še opreti na noge. Otroci so prelahbi za delo, ko pa dorastejo že silijo od doma. Da, še celo ženske so se jele izseljavati iz domovine. Vse beži v tujino, kakor pred kugo, dasi imajo vso oblast v rokah z obljubami tako radodarni klerikalci. Dragi mladenci in mladenke! Komu menite, da koristite? Sebi, svoji družini ali celo svojem, tako zatiranemu narodu? — Ne sebi, ne družini, še manj pa slovenskemu narodu! Škodujete pa sami sebi, ker niste potem, ko se vrnete, doma za nobeno delo. Navadili ste se bili dan na dan v rudokopih in tovarnah in potem vas ne veseli delati po polju ali kjerkoli. Svoji družini pošljete morebiti vsakega pol leta kake vinarje, ako ste dobili dobro službo. Kdor pa slabo naleti naj bo srečen, če bo mogel skrbeti sari zase. Tretjič pa veliko škodujete svojem narodu. Kako? Vi se izseljujete, a naši sovragi se trumoma vane v deželo. Ker nihče ne brani; ker jim je odprta pot na vse strani. Spoznajte vsaj sedaj, kako krivico delate! Ostane doma, mncžite domove in postavljajte se v bran proti našemu sovražniku. Ker le tedaj bo mogoče ubraniti naš rod pogina. Ne dajte se preslepiti nevednežem, ki menijo, da je Amerika polna zlata.

Nov letalnik — izum Slovenca. Tekom minolega leta se je na polju aeronautike storil posebno velik korak naprej. Posrečilo se je človeku v pravem pomenu besede leteti po zraku. Aviatik Blierot je poletel s Francoske na Angleško preko kanala La Manche. Letalni stroji so se zelo pomnožili: Wright, Blierot, Latham, Paulhan in še mnogo drugih je, ki so že pravi mojstri v letanju s svojimi aeroplani, monopli, biplani itd. Paulhan se je dvignil celo v višino preko 1000 metrov. In sedaj bo v kratkem tudi naš mali narod zastopan na tem polju. Inženir g. Živie v Trstu je izumil popolnoma nov letalni stroj. Gori omenjeni letalni stroji niso v resnici nič drugega nego takozvani »zmajci« po vzoru, kakor si jih delajo otroci, da jih potem spuščajo v zrak. Letalnik inženirja gospoda Živie je pa v resnici vreden tega imena, kajti nima popolnoma nič skupnega z gori rečenimi aeroplani, ampak posnema skoro do cela ptičje letanje. Ta letalnik ima tri perotnice, a vsaka teh perotnic ima po sedem, oziroma tudi po več malih praveatih perotnic, narejenih iz naravnih, močnih ptičjih peres. Perotnice bodo dolge 15 metrov, a široke 120 m. Gibale se bodo simultano, a njih gibanje bo imelo dvigalno in obnem tudi propulzivno silo. Letalnik bo mogel dvigniti 530 kg, ker bo pa letalnik težak 350 kg, bo mogel dvigniti še drugih 200 kg. Gospod inženir Živie je že vložil prošnjo za patent v Avstriji in nam je obljubil, da v dveh mesecih napravi prvo poskušnjo v Trstu. Posebnost njegovega letalnika je ta, da se bo mogel dvigniti kar z mesta. — Izumitelju želimo, da se mu poskušnja njegovega izuma posreči, kajti to bo v ponos vsega slovenskega naroda.

Na dekliški meščanski šoli v Celju so uvedli po sklepu mestnega občinskega sveta slovenščino kot prost predmet. Torej so že celjski občinski očetje prišli do prepričanja, da je na Spodnjem Štajerskem slovenščina potrebna.

Tatica uhanov aretirana. Po Trstu se je klatarila neka ženska, ki je šolske deklice izvabljala v kako vežo in jim pokradla uhan. Policija jo dolgo stikala za to nesramno tatovo, a slednjič jo je vendar le zasledila in prišla. V petek popoldne je tatica čakala na svoje žrtve v ulici Parini, kjer se nahaja ljudska šola. — Ob štirih so deklice zapuščale šolo in ona malih učenk, ki je bila pred par dnevi žrtev tatice, je zagledala žensko, ki jej je bila »kradla uhan« ter jo pokazala učiteljici, katere poslednja je takoj opozorila na to redarja. Tatinška babura je bila aretirana in gna na policijski inšpektorat, kjer je priznala tatvino uhanov. Tatica se kliče Marija Darich in je iz Velikega Lošinja.

Tržaška kraljeva skupina »Legio nazionale« je imela v minolemu letu 121.546 K 80 vin. dohodkov. Uradniki »Assicurazioni Generali« so sklenili, da bodo vsak mesec z znanimi zneski prispevali za društvo, ki ima edino namen, da napravi iz slovenskih in hrvatskih otrok zagrizene Lahone. »Assicurazioni Generali« pa dela kupčijo tudi med nami, in tako bo prišla marsikaka naša kronica v korist »Legio

nazionale«. Enak sklep so storili tudi uradni spedijske delniške družbe »Adriatica«.

»Sava«, društvo svobod. slovenskih študentov na Dunaju priredi svoj V. redni občni zbor z občinskim vzoredom dne 12. februarja t. l. v prostorih restavracije »zum Magistrat« l. Lichtenfelsgasse 3. Začetek ob 8. zvečer. — Svobodomisljeni slovenski gostje dobrodošli!

Iz hrvatske žurnalistike. Glasilo bivšega bana barona Raucha »Ustavnost«, ki jo je urejeval izza Friedjungovega procesa znani Viljem Dorotka pl. Ehrenwall, preneha izhajati. Narodna stranka, katere načelnik je sedanjih hrvatski ban dr. Nikola pl. Tomašić, prične zopet izdajati svoje glasilo »Dnevni List«, ki je zamrl z razsulo narodne stranke.

Slovensko omlaže v Sarajevu je privedlo v petek 4. t. m. predpustno veselico, ki se je kaj dobro obnesla. Vse točke lepega sporeda so izvale obilen ples odličnega občinstva. Petje je vodil iz posebne naklonjenosti »Slov. omizja« železniški uradnik Fr. Ivkanec, ki je izboren glasbenik in več pevodja. Krasen bariton dr. E. Zahradke je očaral občinstvo v pesmih: Planinska roža, Sren, Utjeha in Bodi zdrava, v kateri je pa tudi zvouko donel tenor Mikšicev. Nekaj novega in posebnega pa je bila umetniška harmonizacija narodne »Kaplan« od mladega slov. glasbenika V. Šonca. V šaljivem prizoru: »Čudna ljubez« sta se pokazala g. dr. Preindlova in njen brat g. Kmet kot prav večša diletanta. Izmed godbenih točk je posebno ugajal Ritschle: Venec slovenskih narodnih pesmi. Potem pa ples. Kdo se ne bi zavrtel, ko je bilo toliko dražestnih plesalk. Precej kasno ali bolje precej zgodaj je že bilo, ko so utihnil zadnji zvoki valčka. Veselico je počastilo s svojim posemom veliko slovanskih gostov, katere je sprejemal starosta »Slov. omizja« računski svetnik Premrov.

Radi slovanskega shoda v Sofiji. Kakor javljajo češki listi, bo poslanec dr. Karel Kramář te dni odpotoval v Petrograd, da se udeleži seje slovanskega komiteja, ki se bo posvetoval o pripravah za vseslovansko konferenco v Sofiji meseca junija 1910.

»Društvo za straženje in zaklepanje v Ljubljani« je sedaj pod vodstvom domačina, Slovenca, in priporočamo tovarnarjem, trgovcem in hišnim posetnikom itd. ta važni zavod kar najtojeje. Pisarna društva se nahaja: Trg Tabor št. 5.

Nesreča. Včeraj je posestnikov sin Anton Žitnik iz Vinterjeveca pri Smartnem v litiskem okraju z nabasano puško meril skozi okno in jo potem z odprtim petelinom postavil v sobi. Ne misleč na to, da je puška še nabasana in petelin napet, je pozneje hotel ponoviti isto, menda je hotel streljati vrabce — a ko prime za puško, se mu petelin sproži in ga je strel zadel v desno stran obraza ter poškodoval tako hudo, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Se hlica ima svoje »špase«. Ko se je predvčerajšnjim po mestu vse vrtilo, se tudi pri neki stranki mlada lisičica ni hotela dolgočasti, marveč je po noči šla nekoliko »pokrokat«, a ni imela sreče. Ko si je po Resljevi cesti z rdečim ovratnikom ogledovala lepe hiše in s snegom pobeljene vrtove, jo je srečal klepar Fran Andlovec, katerega se je ta nenavadni ponočnjak tako zamislila, da ga je povabil s seboj na dom, na Tržaško cesto št. 35, kjer je za nekaj časa pravemu lastniku na razpolago.

Iz zopora pobegnili. Pred nekaj dnevi je pobegnil iz zopora v Logatcu samski ključarski pomočnik Oskar Scharm, rojen 1897 v Forstu okraj Frankfurt. Ubegli je bil prijet zaradi vlačuganja in beračenja ter bi bil odgonskim potom moral nazaj v svojo domovino.

Med spanjem okraden. Ko je pred nekaj dnevi zaspal v neki gostilni pri mizi hlapec Josip Snoj, mu je bila ukradena iz žepa usnjata denarnica, v kateri je imel okoli 36 K denarja. Sumljiv tatvine je neki gost, ki je pri njem sedel in videl, da je imel denar.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 180 Macedoncev in 14 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Poštnege sluga žena Antonija Senegačnikova je izgubila rdečo plišasto pompaduro. — Delavka v tobačni tovarni Helena Suhodolnikova je izgubila črno usnjato denarnico z 8 K in 98 vin. denarja in listek iz tobačne tovarne. — Zobozdravnikova hči Roza Schweigerjeva je izgubila ženska očala na srebrni veržici. — Električni monter Karel Rozman je našel črno usnjato denarnico z manjšo vsoto denarja. — Dijač Ladislav Erlašek je našel zlat pporčni prstan.

Koncert. »Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri v kolodvorski restavraciji južne železnice (gosp. Josipa Schreva). Začetek ob 8. zvečer.

Slovenci in Slovenke! Ne zadržite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne stvari.

* Björnson, Pariška vest o Björnsonovi smrti, ki amo je tudi mi včeraj objavili, je bila prezdoljna. Vsekako pa je pričakovati katastrofe vsak trenotek. Norveški svet je sklenil prepeljati Björnsonovo truplo na državne stroške iz Pariza na Norveško. Vojna ladja »Nordenskjöld« je pripravljena v pristanišču Kristijanije, da takoj po smrti pesnikovi odpluje v Havre in prepelje pokojnikovo truplo v domovino.

* Potres. Na Semerniku so čutili včeraj zjutraj ob 7. uri 40 minut par sekund trajajoč potresni sunek, ki ga je spremljalo podzemeljsko bobnenje.

* Dragocene stvari iz rimskih časov so našli v Unter-Siebenbrunn na Nižnjem Avstrijskem v neki jami, v kateri so kopali pesek. Delavci so odnesli več dragocenih stvari, katere so jim pa pozneje pobrali. Le neke težke zlate verige ni mogoče dobiti. V jami so našli poleg raznih starih kuhinjskih posod okrasje iz jantarja, ženski nakit, več zlatih posod in masivno zlato palico.

* Bojkot proti mesu. Bojkot proti živinju mesa postaja v Ameriki vedno bolj vsestranski. Z bojkotom proti mesu so pričeli jedva pred 14 dnevi v Clevelandu, O., in tekom zadnjih dni se je razširil na države Missouri, Wisconsin, Iowa, Nebraska, Illinois in Michigan. Te dni se pričinja bojkot tudi v Pennsylvaniji, Connecticutu in Delavare, kjer je pričelo ljudstvo protestovati proti dražinji živil. Vse znači na to, da bo tudi gibanje v slednjih državah dobro uspelo, kajti nihče neče več plačevati visoke cene za meso in druga živila. Najboljše se je gibanje proti mesu razvilo v državi Ohio. Iz vseh krajev se poroča, da krožijo med ljudstvom cirkularji, ki pozivljajo ljudstvo, naj se zaveže, da za sedaj ne bode uživalo mesa. Boj proti mesarjemu trustu se vrši po vsej državi: Ohio, kjer je celo guverner pozval ljudstvo, naj stori vse, kar je potrebno, da se ukroti trust. Guverner je nadalje pozval tudi postavodajo, da nastopi proti mesarjemu trustu in da kaznuje njegove lastnike. Tudi v Chicagi, je tamošnja Federation of Labor sklenila prirediti bojkotom, da se tako mesarjem dokaže, da se z odjemalci ne smejo igrati.

Književnost.

— Leonida Andrejeva »Pripoved o sedmoro obhejenih« je izšla v 13. snopiču hrvatske »Moderne biblioteka«. S tem snopičem je nastopila »Moderna biblioteka« svoj drugi letnik in priča že to dejstvo, da je bila in je potrebna in da so se knjige »Moderne biblioteka« prikupile čitaiočemu občinstvu. Najnovejše knjige ni treba posebe priporočati, ker ve vsakdo, kakega pomena so Leonid Andrejev in njegova dela za rusko in za svetovno literaturo. Omenjeno budi samo, da je v tej povesti naslikan krvav odlomek iz ruskega socialnega življenja, da je popisana borba za svobodo in demokratizem, ter borba za reakcijo, delujoča s smrtnimi obodbami in večali. Iz te knjige priobli čitatelj spoznanje, da se človek svojim idealom ne sme odpovedati, tudi če trpi preganjanje in ga oropa življenja. Čim jačja je reakcija od zgoraj, silnejša je reakcija od spodaj. Naročnina na »Moderno biblioteko« za vseh 12 knjig letošnjega letnika znaša 12 K, posamična knjiga velja 1 K 20 v. Naročila je poslati pod naslovom »Moderna biblioteka« (M. Malinar) Samobor.

— »Starinar«, organ srbskega arheološkega društva, ki uživa velik ugled v znanstvenih krogih, je v najnovejši svoji knjigi med drugim priobčil tudi razpravo, ki jo je spisal naš rojak dr. Niko Župančič »K istoriji promene spoljašnosti balkanskih narodov«.

Vse tu naznanjene knjige so dobivajo v »Narodni knjižarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Grof Khuen zopet ponudil demisijo. Dunaj, 8. februarja. Cesar je danes sprejel v 1/2 urni avdienci ministrskega predsednika grofa Khuenta - Hederbaryja, ki je zopet ponudil demisijo, Cesar demisije ni sprejel.

Češki deželni zbor.

Praga, 8. februarja. Vsi poskusi, da se doseže sporazumjenje med češkimi in nemškimi strankami so se izjalovili. Deželni maršal je zaključil današnjo sejo ob 11. in naznanil, da bo prihodnja šele v četrtek. Splošno se sodi, da bo deželni zbor še danes odgoden.

Samomor generala.

Gradec, 8. februarja. Na Gradu se je danes ustrelil vpekoleni podmaršal

Salis, bivši poveljnik 70. infanterijske brigade v Kološvari. Vzrok samomora ni znan.

Hrvatska kriza.

Budimpešta, 8. februarja. Uradni list priobčuje odpust barona Raucha in imenovanje dr. Nikole pl. Tomašića za hrvatskega bana. Dr. Tomašić je obnem imenovan za tajnega svetnika.

Iz Bosne.

Sarajevo, 8. februarja. Pred leti je neki Wagner s pomočjo kršćanskih socialcev ustanovil dnevnik »Sarajevoer Tagblatt«. Vkljub raznim subvencijam bi list, ki je še lani vehementno napadal madžarsko agrarno banko in dobil za to z Dunaja mastno podporo, moral prenehati izhajati. Sedaj je ta list kupila iste madžarske agrarne banka in »Sarajevoer Tagblatt« bo odslej zagovarjal interese te banke.

Proti Srbom in Bolgarom.

Kumanovo, 8. februarja. Pred dvema mesecema so priredili tu Srbi in Bolgari skupen shod, na katerem so protestirali proti društvenemu zakonu, naperjenemu proti narodnim organizacijam. Dasi je bil na tem shodu navzoč vladni zastopnik, ki ni imel nobenega povoda intervenirati, vendar je oblast sedaj vse prireditelje tega shoda izročila prejemu sodu, ki jih bo brez dvoma obsodil samo radi tega shoda v večletno ječo.

Sprememba turškega zakona proti četnikom.

Solun, 8. februarja. Zakon o četnikih se ima spremeniti. Razveljavljajo predvsem določba, da se lahko zapro ali izženo rodbine posamnih četnikov. Z ozirom na to zakonsko spremembo so v Solunu izpustili iz zaporu že več četniških rodbin.

Abecedna vojna med Albanci.

Solun, 8. februarja. Med Albanci je izbruhnila ljuta borba radi abecede. Naprednejši elementi so za to, da se za albanski jezik prilagodi latinica, nazadnjaki pa se zavzemajo za to, da se še nadalje pridržijo turško pismo z albansčino. Na čelu zagovornikov latinice so bivši veliki vesir Ferid paša, Ismail Kemal bej, dr. Temo, Derviš Hima in skopljanski poslanik Nedžib Draga.

Carigrad, 8. februarja. Albanci so tu jeli izdajati list »Albanec«, ki je pisan v albanskem in turškem jeziku, tiskan pa v latinici. Novi list ima nalogo delati propagando za uvedbo latinice.

Skoplje, 8. februarja. Tu je bil velik albanski shod, ki je protestiral proti uvedbi latinice.

Skoplje, 8. februarja. Sina uglednega albanskega voditelja Rize beja sta odšla na čelu posebne deputacije v Carigrad, da posredujeja pri vladi radi uvedbe latinske abecede. Poslanec Fuad paša je odložil svoj državnozborni mandat, ker se se njegovi volileci v Prištini izrekli, naj se pridržijo turško pismo za albansčino.

Turčija se oborožuje.

Skoplje, 8. februarja. Turški list »Kosovo« poroča, da je vojni minister Mahmud Šefket paša odredil, da se nemudoma pokliče pod orožje 30.000 rezervistov.

Stolica hrvatsko-srbskega jezika v Petrogradu.

Petrograd, 8. februarja. Vlada je nedavno tega osnovala orientalsko akademijo. Na tej visoki šoli se je ustanovila tudi stolica za hrvatsko-srbski jezik. Za profesorja je imenovan dr. Ivan Šajković.

Bolan kralj

Stokholm, 8. februarja. Švedski kralj je zbolel na vnetju slepiča. Včeraj so ga operirali. Operacija se je posrečila.

Ali imate bolečine? Revmatiške, protinske, glavobol, zobobol? Ali ste se na prepihu prehladili? Poizkusite vendar bolečine tolažiti, zdravilni Fellerjev fluid z znamko »Elzin Fluid«. Ta je res dober! To ni samo reklama! Poizkusni tucat 5 K franko. Izdelovalec samo lekarnar Feller v Stubici. Elzin trg št. 238 (Hrvaško)

Izvid gda. drja. Schusterja, zdravnika v avstrijski bolnici

v Carigradu.

Gospodu J. Serravallo

v Trstu.

Z zadovoljstvom Vam potrjujem, da sem Vaše Serravallovo kina-vino z železom preizkusil v bolniški in prijavni praksi v premožnih slučajih malokrvnosti in slabosti prebolelih, in sem s tem izdelkom dosegal prav dobre uspehe.

Carigrad, 14. oktobra 1908.

Dr. Schuster.

Meteorološko poročilo.

Vizina nad morjem 300 m.		Srednji snežni sloj 700 m.			
čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetar	nebo	
7. z. pop.	731.5	5.0	sl. j. v. h. od sk. oblak		
9. z. v.	730.8	0.7	br. zv. tr. j. v. h.		
8. z. j.	727.1	-2.3			
Srednja večerajšnja temperatura 1.7° norm. -1.0°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.					

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sožalja povodom smrti našega nepozabnega soproga, oz. očeta in nečaka, gospoda

Miroslava Žebreta
sol. vođe na Skarčeni

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo vel. g. Fr. Gabršku, c. kr. okr. sol. nadzorniku in gg. t. varišem in tovarišicam blagega pokojnika, pev. društvu „Lira“ v Kamniku za gniljivo petje v cerkvi in na grobu, ter vse onim, ki so spremili dragega nam pokojnika k zadnjemu počitku. Nenadomestljivega rajnika priporočamo v blag spomin.

V Skarčeni, 5. februarja 1910.

387 **Žaluječi ostali.**

Stanovanje

s sobo, kuhinjo in pritliklani se odda stranki brez otrok za majev termin.

Poiže se pri upravnistvu »Slov. Narod.« 473

Sprejme se takoj

trgovski vajenec

Kje. pove upravnistvo »Slovenskega Naroda.« 484

Zastonj

in poštine prosto dobi vsak maj glavni katalog s čez 3000 slikami porabnih in darilnih predmetov vsake vrste, ki ga na zahtevo pošljem takoj. C. in kr. dvorni dobavitelj JAN KONRAD, Most št. 484 (Češko). 34

Proda se po ceni

2 popolni postelji z nastavki in 2 nočni omarici.

Kje. pove upravnistvo »Slovenskega Naroda.« 440

Lepo stanovanje

s 3 sobami in pred-obo v mestu, se odda s 1. majem t. l.

Kje. pove upravnistvo »Slovenskega Naroda.« 447

Lepo

stanovanje

s 4 sobami in pritliklani se odda takoj ali pa s 1. majem t. l. stanarina 700 K.

Kje. pove uprav. »Slov. Narod.« 417

Dekle

poštenih staršev se sprjme takoj kot učenka

v trgovini z mešanim blagom na drželi. Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda.« 475

V najem se vzame najpozneje do konca meseca majnika na dobrem prostoru na Spod. Stajerskem ali Kranjskem 480

lokal za trgovino

Tudi se prevzame pod ugodnimi pogoji trgovino na drželi ali v mestu event. v zvezi z gostilno.

D. piše do 16. t. m. pod »ekstencija« na uprav. »Slov. Narod.«

Zatekel se je

lovski pes

temnorjave, gladke dlake z li-ami nad očmi, s kratkim repom in veliki višji čim uhlji. Na ovratniku je gravirano ime »Filip Supančič«. Sliši na klic »Lion«.

Najditelj naj ga pripelje proti na gradi lastniku, Bleiweisova cesta št. 22. 487

Prodajalka

za trgovino specijalnega in manufakturnega blaga, z zelo dobriimi izpričevali, želi nastopiti službo na drželi tak j. an. pozn. je. 449

Cenjene ponudbe pod »Prodajalka« Koltoz 84, Ljubljana.

Tiskarna

z litografijo in književno

v glavnem mestu Hrvaške, stara in dobro uvrstena, z dobriimi stalnimi odjemalci, se proda, event. se daje pod dobriimi uveči v najem, zaradi obiteljskih odlošitev.

Vprašanja pod »Unosan posao 188« na zavod za oglaševanje K. Vranšević, Zagreb, Preradovićev trg 10. 421

Hotel Ilirija
Kolodvorska ulica 22.

Danes, pusti turek 8. in v sredo 9. februarja zbor tamburašev!

Začetek točno ob 7. zvečer. — Vstop prost.

M. Novak, hotelirka. 486

!!Lovci!!

Zimske lisiče kože s Kranjskega in Koroškega kupuje

komad najmanj po 13 K, kože od g. zdne lunc po 40 K, od kune bilce po 28 K. Rogovje jelenov in srnjakov (odvirki žvali samih) po najboljših cenah.

Leop. Tachauer, Dunaj II.3. Ob. Donaustrasse 91.

Rogovje sibirskih srnjakov na lobanji 3 par po 5 K prodaja gornja firma. 476

več 400 GODI NA

Uživa Humpolec šas suknarskoj trada.

Najbolje suknio i pomodnu robu nudi tvrdka

ANT-TOMEC

izvoz sukna u Humpolcu (Češka)

Uzorci badovaj friso

Savinska posojilnica v Žalcu išče

uradnika

izvežbanega v posojilničnem poslovanju. Vstop in plača po dogovoru. Prošnje naj se vpišejo najkasneje do 15. februarja t. l. na ravnateljstvo. 483

Gostilna

z vrtom in kegliščem se da v najem.

Pouzvedbe pri uprav. »Slov. N.« 416

Sukna

In modno

blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Vzorci branke. 323

35letni mož

pečen, marljiv in priden, več obih drž. jezikov, išče službo pri kaki trgovini kot delavna moč bodisi v mestu ali v kakem večjem trgu. — Sprejme tudi drugo primerno službo. 454

Ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod »Služba«. 454

Proda se transmisija

(Vorgelege), s tečajji, osjo, jermeni itd.

Natančna pojasnila se izvedo pod »transmisija« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 446

Cenjenim svojim odjemalcem naznanjam, da imam od danes naprej trgovino v Ljubljani 461

samo na Jurčičevem trgu 3

„Pri Planinki“.

Ker imam v tej svoji trgovini jako majhne stroške, prodajal bodem po zelo nizkih cenah ter prostim za nadaljno naklonjenost. Z odličnim spoštovanjem

Engelbert Skušek.

St. 552. 481

Lepo stanovanje

v solnčni legi, obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritkline kakor tudi posebnega vrta s paviljonom vred se odda mirni stranki 475

od 1. maja t. l. naprej.

Pouzvedbe v hiši št. 21 na Klu-novi cesti pri hišnem posestniku.

Prvi slovenski izprašani

optik in strokovnjak

Dragotin Jurman

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 2.

V deželni bolnici v Ljubljani se sprejme izprašan kurjač ter strojni strežnik

S to službo so spojeni začetni prejemki letnih 1060 K ter prosto stanovanje, prosta kurjava in razsvetljava. Prosilci naj se takoj zgledajo pri upravitelstvu deželnih dobrotelnih zavodov. Ozirajo se bode le na zdrave in fizično sposobne rufi ktante. 448

Razpis.

Pri »Društvu v pospeševanje obdelovanja Ljubljanskega barja« v Ljubljani je s 1. marcem t. l. izpraznjena služba provizoričnega travniškega mojstra.

S to službo so druženi dohodki letnih 1200 K. Prosilci s potrebno kmetijsko naobrazbo naj pošljejo podpisanemu odboru svoje z dokazili o usposobljenosti opremljene prošnje

do 20. februarja 1910.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1910.

Odbor »Društva v pospeševanje obdelovanja Ljubljanskega barja« v Ljubljani, Salendrova ulica št. 3.

POZIV!

Gosp. Gašper Korče

ki je prišel pred 7 meseci iz Amerike in se je baje nastanil v Šiški, in

gosp. Franc Gradišar

kleparski mojster, svoj čas na Tržaški cesti v Ljubljani se prosita, da dasta svoje naslove ker jima imam nekaj važnega sporočiti.

Lovrenc Gorjup

505 Elisabeth ave., Kansas. City Kansas. Amerika.

Najboljši izdelki godbenih avtomatov in orkestrijonov

ter drugih mehaničnih godbenih strojev

v skladišču prve praške tvornice godbenih avtomatov in orkestrijonov

Diego Fuchs, Praga

Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, Ljubljana.

(pri »Maliču«, nasproti glavne pošte.)

Najnovejši gramofoni od 26 K naprej. Fonograf z 10 komadi samo 15 K.

Novost! **Gramonella!** Novost! Orkestrijon z gramofonom. — Dvojni užitek.

Ne kupite prej orkestrijona ali gramofona, dokler niste ogledali naše zak. ge.

Najnovejše slovenske plošče.

Mehanična delavnica za popraviljanje vs. h vrst godbenih avtomatov-gramofonov po nizkih cenah in pod garancijo. Veliki ceniki zastoj v trgovini. Z odličnim spoštovanjem **A. Rasberger.**

Oskrbništvo graščine Rakovnik pri št. Ruperta na Dolenskem ima naprodaj več

goveje živine

in sicer krave, junce in teleta belanske pasme, deloma za plemo, deloma za mesarja. Cene po dogovoru.

Vsak 382.

četrtek

in vsako nedeljo

vso noč odprta

renovirana kavarna »Merkur«

Najljudneje se priporoča Viktor in Marija Izlaker.